

Особливості виконання судових рішень у випадках, коли таке виконання гарантує держава

Добре, якщо у випадку виникнення спорів та розбіжностей у процесі виконання договору замовник та учасник дійшли порозуміння шляхом взаємних переговорів та/або реалізували захист своїх прав та інтересів з найменшими втратами в позасудовому порядку [детальніше — у статті «Застосування оперативно-господарських санкцій при здійсненні публічних закупівель» на стор. 26–29 у випуску журналу № 11 (62) за лютий 2016 року].

Проте трапляються непоодинокі випадки, коли згоди між покупцем та постачальником з тих чи інших причин досягнуто не було, тож постачальник задля захисту своїх інтересів був вимушений звернутися до суду.

У цій статті пропонуємо учасникам та замовникам, які є сторонами відповідних договорів, укладених за результатами здійснення надпорогових та допорогових закупівель, розглянути особливості виконання судових рішень про стягнення коштів, боржниками за якими є державні органи, установи, підприємства, організації.

Нормативно-правові акти, що регулюють виконання рішень суду про стягнення коштів, боржниками за якими є державні органи, установи, підприємства, організації

Питання виконання рішень суду про стягнення коштів, боржниками за якими є державні органи, установи, підприємства, організації регулюють такі нормативно-правові акти:

Конституція України від 28.06.1996;

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-1V (далі — КАС України);

Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI (далі — Бюджетний кодекс України);

Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII «Про виконавче провадження» (далі — Закон України «Про виконавче провадження»);

Закон України від 05.06.2012 № 4901-VI «Про гарантії держави щодо виконання

судових рішень» (далі — Закон України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень»);

Постанова Кабінету Міністрів України від 03.08.2011 № 845 «Про затвердження Порядку виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників» (далі — Порядок виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників, Порядок № 845);

Постанова Кабінету Міністрів України від 03.09.2014 № 440 «Про затвердження Порядку погашення заборгованості за рішеннями суду, виконання яких гарантується державою».

Правове регулювання правовідносин, пов'язаних з виконанням рішень суду про стягнення коштів, боржниками за якими є державні органи, установи, підприємства, організації

Відповідно до частини 2 статті 6 Закону України «Про виконавче провадження» від 02.06.2016 № 1404-VIII (далі — Закон про виконавче провадження) *рішення про стягнення коштів з державних органів, державного та місцевих бюджетів або бюджетних установ виконуються органами, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів. Таке положення отримало нормативне продовження в частині 1 статті 3 Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень» від 05.06.2012 № 4901-VI, зокрема виконання рішень суду про стягнення коштів, боржником за якими є державний орган, здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, у межах відповідних бюджетних призначень шляхом списання коштів з рахунків такого державного органу, а в разі відсутності у зазначеного державного органу відповідних призначень — за рахунок коштів, передбачених за бюджетною програмою для забезпечення виконання рішень суду.*

Частини 2 та 4 статті 3 Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень» передбачають, що стягувач за рішенням суду про стягнення коштів з державного органу звертається до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, у строки, встановлені Законом України «Про виконавче провадження», із заявою про виконання рішення суду; *перерахування коштів стягувачу здійснюється у тримісячний строк з дня надходження до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, необхідних*

для цього документів та відомостей.

Згідно із частинами 2 та 6 статті 4 Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень», у разі якщо рішення суду про стягнення коштів з державного підприємства або юридичної особи не виконано протягом шести місяців з дня винесення постанови про відкриття виконавчого провадження, його виконання здійснюється за рахунок коштів, передбачених за бюджетною програмою для забезпечення виконання рішень суду; перерахування коштів за рішенням суду здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, у тримісячний строк з дня надходження документів та відомостей, необхідних для цього, з одночасним направленням повідомлення про виплату коштів державному виконавцю, державному підприємству або юридичній особі.

Разом із цим відповідно до пункту 3 Порядку виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників рішення про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників виконуються на підставі виконавчих документів виключно органами Казначейства в порядку черговості надходження таких документів [про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів — з попереднім інформуванням Мінфіну, про стягнення коштів боржників — у межах відповідних бюджетних призначень, наданих бюджетних асигнувань (залишків коштів на рахунках підприємств, установ, організацій)].

Наведений пункт прийнято в розвиток абзацу 2 підпункту 1 пункту 9 Прикінцевих та перехідних положень Бюджетного кодексу України, відповідно до якого «рішення суду про стягнення (арешт) коштів державного бюджету (місцевих бюджетів) виконується виключно Казначейством України... Безспірне списання коштів державного бюджету (місцевих бюджетів) здійснюється Казначейством України у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, за черговістю надходження таких рішень...»

У частинах 1-3 статті 5 Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень» закріплено ще одну особливість. Так, у разі якщо центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, протягом трьох місяців не перерахував кошти за рішенням суду про стягнення коштів, стягувачу виплачується компенсація в розмірі трьох відсотків річних від несплаченої суми за рахунок коштів, передбачених за бюджетною програмою для забезпечення виконання рішень суду. Компенсація за порушення строку перерахування коштів за рішенням суду про стягнення коштів з державного органу нараховується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, а з державного підприємства або юридичної особи нараховується державним виконавцем протягом п'яти днів з дня отримання ним повідомлення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, про перерахування коштів, крім випадку, коли кошти перераховуються на відповідний рахунок органу державної виконавчої служби.

Отже, незважаючи на те, що судові рішення мають обов'язковий характер, Законом України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень» створено додатковий механізм їх гарантування.

Так, частина 1 статті 2 Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень» передбачає, що **державою гарантується виконання рішення суду про стягнення коштів та зобов'язання вчинити певні дії щодо майна, боржником за яким є державний орган, державні підприємство, установа, організація.**

Далі пропонуємо зупинитися детальніше на механізмі виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників, який визначено Постановою Кабінету Міністрів України від 03.08.2011 № 845 «Про затвердження Порядку виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників», та на проблемних питаннях виконання таких рішень.

Перелік документів, які подає стягувач до органу Казначейства

У разі прийняття рішення про стягнення коштів *стягувач подає органіві* Казначейства в установленій зазначеним органом спосіб:

заяву про виконання такого рішення із зазначенням реквізитів банківського рахунка, на який слід перерахувати кошти, або даних про перерахування коштів у готівковій формі через банки або підприємства поштового зв'язку, якщо зазначений рахунок відсутній;

оригінал виконавчого документа;

судові рішення про стягнення коштів (у разі наявності);

оригінал або копію розрахункового документа (платіжного доручення, квитанції тощо), який підтверджує перерахування коштів до відповідного бюджету.

До заяви можуть додаватися інші документи, які містять відомості, що сприятимуть виконанню рішення про стягнення коштів (довідки та листи органів, що контролюють справляння надходжень бюджету, або органів місцевого самоврядування, рішення органів досудового розслідування та прокуратури тощо).

Виконавчі документи пред'являються до виконання у строки, встановлені статтею 12 Закону України «Про виконавче провадження». Строки пред'явлення виконавчих документів перериваються в разі пред'явлення їх до виконання, відстрочки або

розстрочки виконання рішень про стягнення коштів в установленому порядку. Пропущені строки пред'явлення виконавчих документів суду до виконання поновлюються судом в установленому законом порядку, а рішень про стягнення коштів, прийнятих державними органами (посадовими особами), які відповідно до закону мають право приймати такі рішення, — не поновлюються.

Обставини, за яких орган Казначейства повертає виконавчий документ стягувачеві

Орган Казначейства повертає виконавчий документ стягувачеві в разі, коли:

виконавчий документ:

не підлягає виконанню органом Казначейства;

подано особою, що не має відповідних повноважень;

пред'явлено до виконання з пропуском установленого строку;

видано або оформлено з порушенням установлених вимог;

рішення про стягнення коштів не набрало законної сили, крім випадків, коли судові рішення про стягнення коштів допущено до негайного виконання в установленому законом порядку;

суми коштів, зазначених у судовому рішенні про стягнення коштів, повернуті стягувачеві за поданням органу, що контролює справляння надходжень бюджету, або за рахунок таких коштів виконано грошові зобов'язання чи погашено податковий борг стягувача перед державним або місцевим бюджетом;

відсутній залишок невідшкодованого податку на додану вартість, узгоджений зі стягувачем;

стягувач відмовився від виконання виконавчого документа або відкликав його без виконання;

наявні інші передбачені законом випадки.

При цьому стягувач має право повторно надсилати органів Казначейства повернутий виконавчий документ.

Відкладення безспірного списання

Відкладення безспірного списання коштів здійснюється в разі:

звернення до органу, який видав виконавчий документ, по роз'яснення рішення про стягнення коштів чи зміни порядку і способу його виконання;

необхідності отримання від стягувача додаткових відомостей для виконання рішення про стягнення коштів;

звернення до органу, що контролює справляння надходжень бюджету, щодо підтвердження їх зарахування до бюджету або встановлення залишку сум платежів, що підлягають безспірному списанню, чи узгодження реквізитів рахунків, на яких обліковуються надходження бюджету, кодів бюджетної класифікації тощо;

у випадках, передбачених пунктами 31 і 49 Порядку № 845.

Безспірне списання коштів і їх перерахування стягувачам здійснюються після усунення обставин, що були підставою для відкладення безспірного списання таких коштів.

У разі наявності обставин, що ускладнюють виконання рішення про стягнення коштів або унеможливають його виконання, орган Казначейства може на підставі відповідного рішення органу, який видав виконавчий документ, здійснити відстрочку та/або розстрочку безспірного списання коштів і їх перерахування стягувачам у встановлений таким рішенням спосіб.

Зупинення безспірного списання коштів

Зупинення безспірного списання коштів здійснюється в разі:

зупинення судом виконання:
виконавчого документа;

рішення про стягнення коштів;

звернення до суду із заявою про заміну особи (боржника, стягувача)
правонаступником;

наявності інших передбачених законом обставин.

Після усунення обставин, що були підставою для зупинення безспірного списання коштів і їх перерахування стягувачам, виконавчий документ виконується відповідно до Порядку № 845 в порядку черговості, що утворилася на момент усунення таких обставин.

Дії органів Казначейства з виконання виконавчих документів можуть бути оскаржені до Казначейства або суду.

Безспірне списання коштів з рахунків боржника

Стягувачі, на користь яких прийнято рішення про стягнення коштів з рахунків боржника, подають до органу Казначейства, в якому обслуговується боржник, документи, зазначені в пункті 6 Порядку № 845 (дивіться рубрику цієї статті, яка має назву «Перелік документів, які подає стягувач до органу Казначейства»).

Боржникові варто пам'ятати, що **безспірне списання коштів з рахунка боржника здійснюється в першочерговому порядку, а проведення платежів за його платіжними дорученнями здійснюється після безспірного списання у разі наявності коштів на рахунку**. При цьому в разі наявності у боржника окремої бюджетної програми для забезпечення виконання рішень суду безспірне списання коштів з боржника (виконання рішень суду про стягнення коштів з боржника) здійснюється лише за цією бюджетною програмою (у зазначеному випадку пункти 24–34 Порядку № 845 застосовуються *лише* щодо зазначеної бюджетної програми).

Безспірне списання коштів з рахунків розпорядників (бюджетних установ) та одержувачів бюджетних коштів, на яких обліковуються кошти **загального та спеціального фондів** відповідного бюджету, здійснюється **в межах бюджетних асигнувань, передбачених у затвердженому кошторисі або плані використання бюджетних коштів, та у разі наявності** на рахунках розпорядників (бюджетних установ) та одержувачів бюджетних коштів для обліку **відкритих асигнувань** (залишків коштів на рахунках).

Безспірне списання коштів з рахунків бюджетних установ у частині **власних надходжень** здійснюється безпосередньо **із загальної суми залишку надходжень на відповідному рахунку**.

Судові витрати, штрафні санкції безспірно списуються за відповідним кодом економічної класифікації видатків бюджету. У разі коли в затвердженому кошторисі або плані використання бюджетних коштів розпорядників (бюджетних установ) та одержувачів бюджетних коштів зазначений код не передбачений або за таким кодом до кінця бюджетного періоду сума бюджетних асигнувань менша, ніж сума списання, або відсутні відкриті асигнування, то безспірне списання судових витрат, штрафів здійснюється **за кодом економічної класифікації видатків бюджету, за яким здійснюється**

стягнення коштів з рахунків розпорядників (бюджетних установ) та одержувачів бюджетних коштів.

Безспірне списання коштів з рахунків підприємств, установ, організацій здійснюється безпосередньо із загальної суми залишку коштів на рахунку.

Для здійснення безспірного списання коштів орган Казначейства відображає в обліку відповідні бюджетні зобов'язання боржника. Погашення таких бюджетних зобов'язань здійснюється за рахунок бюджетних асигнувань зазначеного боржника. Одночасно **боржник зобов'язаний привести у відповідність із такими бюджетними зобов'язаннями інші взяті ним бюджетні зобов'язання.**

Орган Казначейства протягом трьох робочих днів після надходження виконавчого документа на підставі документів, поданих стягувачем, визначає коди програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету (коди тимчасової класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів) та економічної класифікації видатків бюджету і рахунки боржника, з яких проводиться безспірне списання коштів.

З дня визначення таких кодів та рахунків орган Казначейства повідомляє боржникові про здійснення безспірного списання коштів з його рахунків.

У зазначеному повідомленні орган Казначейства зазначає:

коди програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету (коди тимчасової класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів);

коди економічної класифікації видатків бюджету;

рахунки боржника, з яких проводиться безспірне списання коштів;

строк подання боржником інформації, пов'язаної з виконанням рішення про стягнення коштів, який не може перевищувати *п'яти робочих днів з дати надходження повідомлення*;

відомості **про непроведення органом Казначейства платежів за платіжними дорученнями боржника.**

Коди програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету (коди тимчасової класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів) та економічної класифікації видатків бюджету та/або рахунки, за якими проводиться безспірне списання коштів, *можуть бути змінені органом Казначейства за обґрунтованою заявою боржника.*

У разі недостатності поданих документів для визначення кодів програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету (кодів тимчасової класифікації видатків та

кредитування місцевих бюджетів) та економічної класифікації видатків бюджету або рахунків, з яких проводиться безспірне списання коштів, орган Казначейства в робочий день, що настає після закінчення строку, зазначеного в пункті 28 Порядку № 845, надсилає боржникові запит для встановлення відповідних даних із зазначенням строку надання відповіді. На період встановлення таких даних **не проводяться платежі** за платіжними дорученнями боржника за всіма кодами програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету (кодами тимчасової класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів) та економічної класифікації видатків бюджету, **крім захищених видатків**, визначених [Бюджетним кодексом України](#). При цьому обставини, які є виключенням із загальноприйнятого підходу, наведено в пункті 30 Порядку № 845.

У разі коли за визначеними органом Казначейства кодами програмної класифікації видатків та кредитування державного бюджету (кодами тимчасової класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів) та економічної класифікації видатків бюджету, за якими здійснюється безспірне списання коштів, відсутні відкриті асигнування (кошти на рахунках) або до кінця бюджетного періоду їх недостатньо для виконання судового рішення, орган Казначейства надсилає боржникові вимогу щодо необхідності вжиття боржником заходів для встановлення таких асигнувань або здійснення інших дій, спрямованих на виконання судового рішення. При цьому боржник зобов'язаний протягом одного місяця після надходження зазначеної вимоги надіслати органу Казначейства письмове повідомлення про заходи, вжиті ним з метою виконання судового рішення. Зазначений строк може бути продовжений органом Казначейства за обґрунтованою заявою боржника до двох місяців.

Якщо у боржника недостатньо відкритих асигнувань (коштів на рахунках) для виконання виконавчого документа, то безспірне списання коштів здійснюється частково. На виконавчому документі ставиться відмітка про обсяг списаних коштів, яка засвідчується підписом відповідальної особи, скріпленим гербовою печаткою.

Безспірне списання коштів з рахунків боржника здійснюється з моменту відкриття відповідних асигнувань.

На період виконання вимоги орган Казначейства відкладає безспірне списання коштів та здійснює проведення платежів за платіжними дорученнями боржника лише за захищеними видатками, визначеними [Бюджетним кодексом України](#).

Після здійснення безспірного списання коштів з рахунків боржника:

орган Казначейства готує відповідне повідомлення в двох примірниках, один з яких залишається в органі Казначейства, другий видається боржникові разом з випискою з рахунків;

боржник упорядковує свої зобов'язання та приводить зареєстровані в органі Казначейства бюджетні зобов'язання у відповідність з бюджетними асигнуваннями, а також вносить у разі потреби зміни до кошторису спеціального фонду в частині

власних надходжень.

У разі невиконання боржником зазначених вимог орган Казначейства може застосовувати заходи впливу відповідно до [Бюджетного кодексу України](#).

Безспірне списання коштів державного бюджету за бюджетною програмою для забезпечення виконання судових рішень та виконавчих документів

Безспірне списання коштів, передбачених за бюджетною програмою для забезпечення виконання судових рішень та виконавчих документів, здійснюється Казначейством на підставі поданих:

органом Казначейства

документів та відомостей, надісланих стягувачами та боржником;

інформації про неможливість виконання безспірного списання коштів з рахунків боржника;

керівником органу державної виконавчої служби зазначених у пункті 7 Порядку № 845 документів та відомостей.

Для забезпечення безспірного списання коштів державного бюджету за бюджетною програмою в Казначействі відкривається в установленому порядку відповідний рахунок.

Перерахування коштів стягувачеві здійснюється Казначейством у тримісячний строк з дня надходження необхідних документів та відомостей.

У разі відсутності таких документів та відомостей, якщо боржником є державні підприємство, установа, організація або юридична особа, примусова реалізація майна якої забороняється відповідно до законодавства, перерахування коштів здійснюється на відповідний рахунок органу державної виконавчої служби.

У разі коли для здійснення безспірного списання коштів державного бюджету за бюджетною програмою для забезпечення виконання судових рішень та виконавчих документів та задля виплати Казначейством компенсації за порушення встановленого законом строку для перерахування коштів необхідні додаткові кошти понад обсяг відповідних бюджетних призначень, Казначейство подає протягом 10 днів з дня надходження виконавчих документів Мінфіну пропозиції щодо необхідності внесення змін до закону про Державний бюджет України.

Казначейство відкладає безспірне списання коштів державного бюджету та поновлює його з дати набрання чинності законом про внесення змін до закону про Державний бюджет України.

Особливості вирішення спорів за позовами до органів Казначейства про визнання протиправними дій щодо невиконання виконавчого документа

Судова практика засвідчує, що органи Казначейства в разі невиконання виконавчих документів, зазвичай, мотивують свої дії щодо такого невиконання тим, що *виконавчі документи виконуються у порядку черговості їх надходження*. З огляду на таку аргументацію, сформувалось дві судові позиції.

Перша судова позиція полягає в тому, що *судове рішення, яке набрало законної сили, підлягає безумовному виконанню у встановлений законом строк* і відповідно подібні позови про визнання неправомірними дій чи бездіяльності органів Казначейства задовольняються.

Друга судова позиція полягає у кваліфікації дій Державної казначейської служби України правомірними, у зв'язку з чим у задоволенні позовів суди відмовляють. У цьому разі підставою є те, що Державна казначейська служба діє у межах наданих повноважень, на підставі та у спосіб, визначені чинним законодавством, оскільки виконавчий лист знаходиться на виконанні в Державній казначейській службі України, відповідачем не відмовлено у виконанні судового рішення, *виконавчий лист виконується в порядку черговості надходження виконавчих документів, виконання судового рішення на користь позивача поза чергою призведе до порушення принципу рівності перед законом*, оскільки будуть порушені права осіб, які подали виконавчі листи до відповідача раніше, ніж позивач, тому відсутні підстави для визнання дій відповідача протиправними. У таких випадках суди відмовляють у задоволенні позовів про визнання неправомірними дій органів Казначейства щодо невиконання судового рішення.

Пропозиції ВАСУ (витяг з постанови Пленуму ВАСУ від 29.09.2016 № 13)*

При розгляді справ за позовами стягувачів до органів Казначейства про визнання неправомірними дій у частині виконання судових рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів та зобов'язання вчинити відповідні дії треба брати

до уваги, що пункт 3 Порядку виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників повинен застосовуватися з урахуванням (у рамках) загальних строків виконання рішень суду, які закріплені у частині 4 статті 3 та частині 6 статті 4 Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень».

Такий підхід узгоджується з позицією ВАСУ про те, що: «... на час звернення позивача до суду минуло більш ніж три місяці з дня надходження виконавчого документа для виконання. Відсутність відповідних бюджетних призначень не може бути підставою для невиконання відповідачем покладених на нього функцій, пов'язаних з виконанням рішень судів».

Отже, адміністративним судам при здійсненні судочинства слід виходити з того, що судові рішення, яке набрало законної сили, підлягає виконанню у встановлений законом строк.

Особливості повноважень суду при вирішенні справ за позовами стягувачів до органів Державної казначейської служби про зобов'язання виконати рішення суду

Проблемним аспектом повноважень адміністративного суду при розгляді справ за позовами стягувачів до органів Державної казначейської служби про зобов'язання виконати рішення суду є те, що адміністративні суди по-різному оцінюють правомірність прийняття ними рішення про зобов'язання відповідача виконати вже прийняте судом рішення. Одні суди не вбачають жодних порушень законодавства в такому випадку та задовольняють ці позови, інші — відмовляють у задоволенні позовів з посиланням на те, що вони позбавлені можливості повторно приймати рішення щодо зобов'язання вчинити дії, які визначені в судовому рішенні.

Пропозиції ВАСУ (витяг з постанови Пленуму ВАСУ від 29.09.2016 № 13)*

Прийняття судами рішення про зобов'язання органу Державної казначейської служби вчинити дії щодо виконання судового рішення є правомірним, оскільки є реалізацією

повноваження, яким суд наділено відповідно до пункту 2 частини 2 статті 162 КАС України.

Особливості визначення юрисдикції судів щодо вирішення спорів у разі, коли спірні відносини виникли щодо невиконання рішення господарського суду чи суду з розгляду цивільних справ

У сучасній судовій практиці наявною є проблема визначення юрисдикції судів щодо вирішення спорів у разі, коли спірні відносини виникли щодо невиконання органами Казначейства рішення господарського суду чи суду з розгляду цивільних справ.

Пропозиції ВАСУ (витяг з постанови Пленуму ВАСУ від 29.09.2016 № 13)*

Відповідно до пункту 33 постанови Пленуму ВАСУ від 20.05.2013 № 8 «Про окремі питання юрисдикції адміністративних судів» *діяльність органів Казначейства як центрального органу виконавчої влади щодо виконання покладених завдань необхідно вважати владною управлінською функцією.*

Виходячи з того, що при виконанні органами Казначейства судових рішень, останні виконують одне з покладених на них завдань (виконання рішень суду про стягнення коштів, боржником за якими є державний орган або державна установа, підприємство, організація), *спори, що виникають під час виконання ними рішень господарського суду чи суду з розгляду цивільних справ, відповідно до частини 1 статті 17 КАС України належать до юрисдикції адміністративних судів (юрисдикція адміністративних судів поширюється на правовідносини, що виникають у зв'язку зі здійсненням суб'єктом владних повноважень владних управлінських функцій...).*

Особливості звернення до суду у справах про визнання

Казначейства щодо невиконання судових рішень

Керуючись позицією ВАСУ, викладеною в положеннях постанови Пленуму ВАСУ від 29.09.2016 №13, адміністративним судам при встановленні судового контролю за виконанням судових рішень у порядку статті 267 КАС України потрібно враховувати, що зобов'язати Державну казначейську службу України подати звіт про виконання судового рішення або визнати протиправними рішення, дії чи бездіяльність, вчинені Державною казначейською службою України, можливо за умови, що Державна казначейська служба України має відповідний статус у вказаних правовідносинах, а саме була відповідачем у справі.

У всіх інших випадках, коли рішенням суду було зобов'язано стягнути кошти або безпосередньо з державного бюджету (наприклад, у випадках стягнення судового збору та судових витрат), або з державних органів, підприємств, установ (наприклад, справи, де відповідачами є органи Пенсійного фонду України, органи податкової служби, справи господарської чи цивільної юрисдикції), де Державна казначейська служба України (її органи) не були відповідачами у справі, звернення до суду повинно відбуватися в позовному порядку, установленому статтею 181 КАС України.

Визначення початку перебігу тримісячного строку виконання рішення суду, порушення якого є підставою для виплати компенсації

При розгляді справ за позовами стягувачів до органів Казначейства про стягнення компенсації за порушення строків виконання судового рішення (дивіться рубрику цієї статті, яка має назву «Правове регулювання правовідносин, пов'язаних з виконанням рішень суду про стягнення коштів, боржником за якими є державний орган або державна установа, підприємство, організація») початком обчислення строку виконання судового рішення слід *вважати дату надходження до органу Державної казначейської служби документів та відомостей*, необхідних для виконання судового рішення.

У зазначеному контексті варто наголосити на важливості підтвердження в суді *факту надходження відповідних документів до Державної казначейської служби України*, адже на практиці трапляються випадки відмови в задоволенні позову про стягнення такої компенсації, якщо матеріали справи не дають змоги встановити день отримання органами Казначейства всіх документів та відомостей, необхідних для перерахування на користь позивача грошових коштів.

Пропозиції ВАСУ (витяг з постанови Пленуму ВАСУ від 29.09.2016 № 13)*

Підтвердження факту надходження відповідних документів та відомостей може бути здійснене шляхом надання суду супровідного листа до таких документів, на якому міститься штамп Державної казначейської служби чи її територіальних органів про їх одержання, копії чека про відправлення цих документів Укрпоштою разом з роздруківкою з офіційного сайту Укрпошти інформації про вручення таких документів, чи надання суду повідомлення про вручення таких документів працівниками Укрпошти чи кур'єрськими службами.

З метою забезпечення однакового застосування адміністративними судами норм права при вирішенні спорів, які виникають у зв'язку з виконанням рішень суду про стягнення коштів, боржником за якими є державний орган або державна установа, підприємство, організація, у однойменній постанові Пленуму ВАСУ від 29.09.2016 № 13 запропоновано шляхи усунення неоднакової судової практики щодо вирішення цієї категорії спорів та рекомендовано суддям адміністративних судів використовувати результати такого дослідження в процесі вирішення відповідних спорів.

* Постанова Пленуму ВАСУ від 29.09.2016 № 13 «Про узагальнення практики вирішення адміністративними судами спорів, які виникають у зв'язку з виконанням рішень суду про стягнення коштів, боржником за якими є державний орган або державна установа, підприємство, організація».
